

מוזי בוטון בטיחות ואיכות הסביבה בע"מ
שותפים אמינים מתוך מקצוענות ועוצמה

הדרכת בטיחות כללית

2020

לשון החוק :

תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע
והדרכת עובדים תשנ"ט 1999).
חוק ארגון הפיקוח על העבודה
פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) התש"ל 1970

3

למה לנו הדרכה זו?

תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת

עובדים)-התשנ"ו-1999: על המעסיק חלה חובה להדריך

את כל העובדים על הסיכונים במקום העבודה, לפחות

אחת לשנה.

מושגים

- **בטיחות** - מצב או פעולה ללא תאונה.
עבודה מתוכננת במחשבה תחילה ובמינימום סיכונים.
צורת חשיבה ודרך חיים על פי היגיון שמטרתו מניעת תאונות.
- **גיהות** - היגיינה, בריאות תעסוקתית, עבודה ללא מחלות מקצוע.
- **תאונה** - אירוע או שורת אירועים, המתרחשים במהירות ובאופן בלתי צפוי, כתוצאה ממצב מסוכן או מפעולה מסוכנת והמסתיימים בחבלה גופנית, נזק לרכוש או שניהם כאחד.
- **מחלת מקצוע** - מצב חולי המתפתח באיטיות ונגרם על ידי חשיפה ממושכת לגורם מזיק הקשור לתעסוקת הנפגע.

מושגים

מפגע - מחדל שאינו מחויב המציאות.

מצב או מכשול הצפוי לגרום פגיעה בבריאות האדם או נזק לרכוש ו/או לסביבה.
ליקוי מקומי הניתן לסילוק ע"י פעולה מתאימה
דוגמה: תעלת ניקוז פתוחה, מוליך חשמלי חשוף.

סיכון – תחום או מצב לא בטוח.

בעיית בטיחות שאינה ניתנת לסילוק מוחלט בתחום העבודה או באופן הפעולה
לא ניתן לסילוק, אך ניתן למיעוט, או לצמצום ההסתברות.
למשל: ייצור חומרים כימיים, שימוש בחשמל.

סוגי סיכונים במקום העבודה

סיכונים בריאותיים

- סיכונים כימיים / ביולוגיים - חשיפה לגורמים מזיקים (אבק עצים / אבק קמח / סיליקה / חומרים כימיים / חומרים מסרטנים / קרינה מייננת

- סיכונים פיסיקליים (סביבתיים) - רעש / עומס חום-התייבשות, עייפות מוגברת, מתח נפשי.

- סיכונים ארגונומיים - הרמת משא כבד, פגיעות גב (שריר שלד).

סיכונים נוספים במקום העבודה

סיכונים בטיחותיים

- בטיחות בחשמל

- בטיחות באש

- כוויות

- חיתוך

- מכונות

- עבודה בגובה

- ארגונומיה

- חומרים מסוכנים

- מצבי חירום

ניהול סיכונים הוא תהליך המסייע להפחתת רמת הסיכון ובו שלושה שלבים עוקבים:

1. זיהוי גורמי סיכון (hazard identification);
2. הערכת סיכונים (risk assessment);
3. בקרה ושליטה בסיכונים (risk control).

בטיחות בחשמל

הסיכונים בחשמל

- ❖ שריפה.
- ❖ התחשמלות - סכנת חיים.
- ❖ נפילה מגובה מהתחשמלות קלה.
- ❖ התפוצצות.

זיהית עובד שהתחשמל

• אין לגעת בגוף המחשמל באופן ישיר!!!

• דאג לנתק את מקור הזרם:

מפסק חירום, מפסק ראשי, הוצאת התקע מהשקע וכדומה.

• במידה ואינך יכול לנתק את מקור הזרם, דאג לנתק את העובד המתחשמל ממקור החשמול בעזרת מוט שאינו מוליך: מוט חילוץ.

חפץ שאינו מוליך (עץ, פלסטיק, גומי)

זיהית עובד שהתחשמל - המשך

- **תמיכה בעובד הנופל, בדיקת מצבו הפיזי. אין לעזוב את הנפגע עד לגמר מתן הסיוע.**
- **טלפון חירום – לאדם נוסף, לשומר.**
- **פינוי העובד לבית חולים.**

דגשים נוספים למניעת התחשמלות

- אין לעבוד עם מכשירים חשמליים, כאשר עומדים על רצפה רטובה או עם ידיים רטובות.
- ארונות חשמל:
 - אין לחסום ארונות ומפסקים ראשיים.
 - אין לאחסן בהם ציוד.
- שילוט מכשירים בטיפול\בתקלה. מכשיר שממתין להמשך טיפול ע"י אחזקה ינותק ממקור החשמל.
- נעילת מפסקי חשמל.
- אין לאלתר.

חסימת ארון חשמל

מוזי בוטון בטיחות ואיכות הסביבה בע"מ
שותפים אמינים מתוך מקצוענות ועוצמה

מוט חילוץ

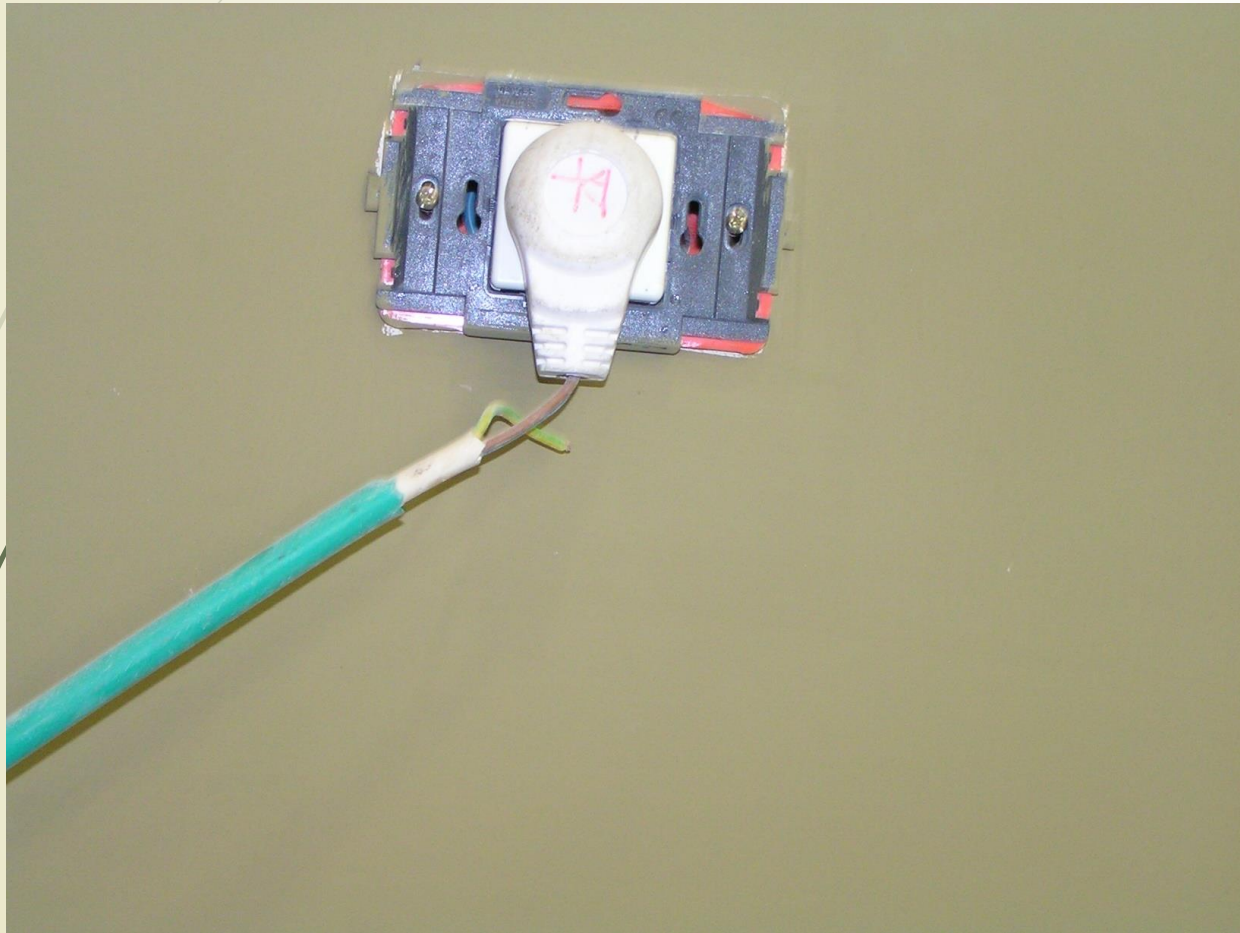

תקע חשמלי....

מוזי בוטון בטיחות ואיכות הסביבה בע"מ
שותפים אמינים מתוך מקצוענות ועוצמה

מוזי בוטון בטיחות ואיכות הסביבה בע"מ
שותפים אמינים מתוך מקצוענות ועוצמה

בטיחות באש

סיכונים:

- שריפה של אנשים ו/או ציוד
- כוויות בדרגות שונות
- שאיפת עשן וחק

בטיחות באש

הגורמים לדליקות

- חשמל - מכשירי חשמל וחוטי חשמל פגומים, עומס יתר חשמלי, שימוש בתקעים לא סטנדרטים, שימוש במכשירי חשמל אסורים.
- חשמל סטטי - פריקה של חשמל סטטי באזור עם אוירה דליקה.
- גזים דליקים (גז בישול מתאן).
- נוזלים דליקים (נפט, שמן)
- מגע בין חומרים כימיים שונים (ריאקציה).
- איתני הטבע – ברק, קרני השמש.
- הגורם האנושי !!!

משולש האש

- חמצן, חומר וחום - מוגדרים כשלושת גורמי האש.
- כאשר רק בשילוב של שלושת הגורמים יחד תיתכן בעירה.
- בלי אחד משלושת גורמי האש לא תיתכן בעירה בתנאים הרגילים.
- שלושת גורמי האש נקראים - "משולש האש".

ביחסים
מתאימים
בין הצלעות
תיווצר אש !!!

אמצעי כיבוי

- ארונות אש – גלגלונים, זרנוקים (צינור 3/4", 2").
- מטפי כיבוי אש (אבקה, הלון, קצף, CO2).
- שמיכות כיבוי.
- מערכות גילוי אש ועשן.
- מערכות ספרינקלרים.

העשן וסכנותיו :

- העשן נוצר בתהליך הבעירה במצבים שיש חוסר בחמצן בתערובת הדליקה.
- דו תחמוצת הפחמן CO_2 הוא תוצר של בעירה מושלמת ומופיע גם באוויר שאנו נושמים.
- לכן במקום גז CO_2 , נוצר גז CO (חד תחמוצת הפחמן).

נשימה של גז זה גורמת לאיבוד הכרה ומוות תוך דקות!

פעולות שיש לנקוט בעת עשן

לברוח מהר ורחוק! ➤

◀ מטפחת רטובה המכסה את הפה והאף, תמנע כניסת חלקיקי חומר לוהטים לקנה הנשימה והריאות.

◀ בעת מעבר באזור מוכה עשן, זכור כי העשן עולה

למעלה ולכן הנמדך ראשך כמה שיותר נמוך קרוב אל

הרצפה וזחל מחוץ לאזור המוכה עשן.

עשן:
חלקיקי מוצק של החומר הבווער
פיח, גז CO גז CO2
ציאנידים

כיצד נכבה אדם בוער?

◀ יש להשכיב מיד את האדם הבוער על הקרקע ולא להשאירו עומד.

◀ יש לשפוך כמויות גדולות של מים לכיבוי האש ולקירור החום.

◀ **אין להשתמש במים בלחץ גבוה!!!**

◀ בהיעדר מים, יש לחנוק ולהשניק את האש באמצעות שמיכה,

או גלגול בחול.

כללים חשובים בזמן שאדם בוער:

חשוב לזכור:

להזעיק עזרה רפואית (מ.ד.א.).

לא להשתמש במטפה כיבוי!!!

ארגונומיה

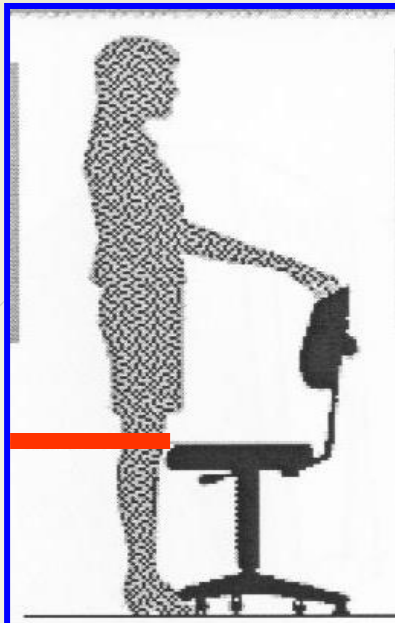
● **מהי ארגונומיה** – ארגונומיה היא שילוב של המילים **עבודה** ("ERGON") ו"חוקים טבעיים" ("NOMOS")-**הנדסת אנוש**.

● **מטרת הארגונומיה** – להגביר את היעילות האנושית בסביבת העבודה (ובכל מקום אחר), תוך הפחתה של נזקים וטעויות והגברת הנוחיות.

בעיות ארגונומיות נפוצות:

- פגיעה בגב ו/או במערכת שריר-שלד עקב ישיבה מרובה.
- בעיות ראייה (תסמונת אי-נוחות העין) הנגרמות על ידי עומס חזותי מוגבר, התבוננות ממושכת במסך, זווית ראייה לא נכונה, תאורה לקויה, סנוור, הבהובים של התמונה, שילוב גרוע של צבעים, וכו'.
- עייפות עיניים, עיניים כואבות, כאבי ראש.

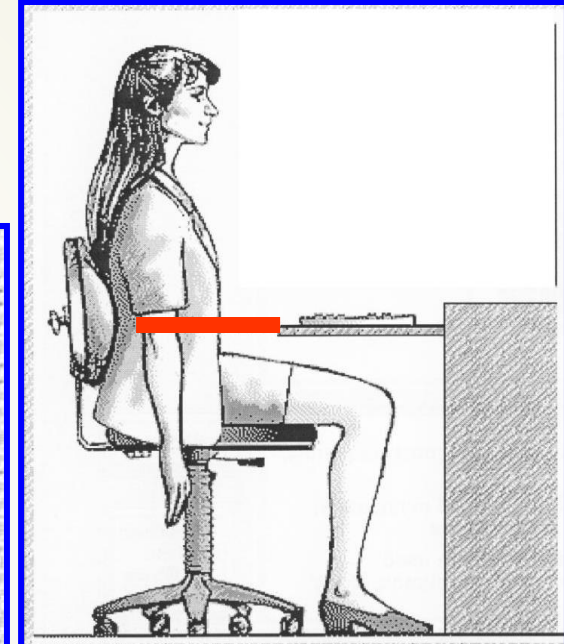
**המושב בגובה
הברך**

**רווח כף-יד
מהמושב
לשוק**

**לקבע את
המשענת
לשקע הגב**

**משטח העבודה בגובה
המרפקים**

ארגונומיה

טלטול ידני נכון
של משאות

יש להימנע מפיתול
וכיפוף הגב

גהות = בריאות העובד

רעש

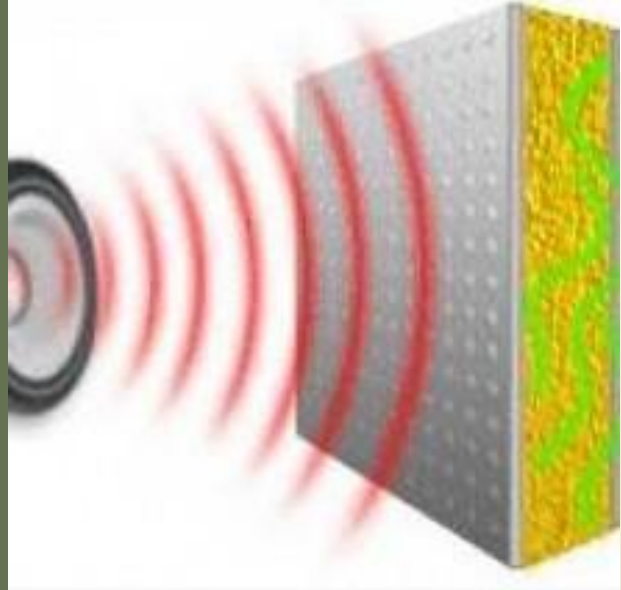
- חשיפה ממושכת לרעש מזיק גורמת לפגיעה בשמיעה ולנזק בלתי הפיך

- רעש מזיק הינו רעש העולה על 85dbA למשך 8 שעות עבודה

- על מנת להוריד את עוצמת הרעש נשתמש באמצעים לבידוד האזור

- במידה ולא ניתן לבודד את הרעש ולהפחיתו באמצעים הנדסיים –

נשתמש בציוד מגן אישי

ציוד מגן אישי – חובת המעביד :

- ▶ **להגן על בריאותו של העובד, על ידי הספקת ציוד מגן אישי מתאים, תקני ותקין לאופי העבודה של העובד.**
- ▶ **לתקן או להחליף כל פריט ציוד מגן אישי שנתגלה בו פגם.**

ציוד מגן אישי – חובת העובד :

- ▶ להשתמש בציוד המגן האישי בהתאם לייעודו.
- ▶ להחזיקו במצב נקי ולשמור על תקינותו.
- ▶ להחזירו למעביד או לממונה עליו אם נתגלה בו פגם.

אפיון פרטי ציוד מגן אישי :

➤ הגנת ראש – קסדת מגן

➤ הגנת שמיעה – אטמי אוזניים, אוזניות.

➤ הגנת הפנים והעיניים – משקפי מגן, מסכת ריתוך.

➤ הגנת דרכי הנשימה – מסכות אף פה, מנ"פ.

➤ הגנה על כפות ידיים – כפפות מתאימות.

➤ הגנה על הרגלים – נעלי בטיחות.

➤ הגנה על העור – משחה מתאימה.

➤ הגנת הגוף – ביגוד מתאים, סינרים, בגד חסין אש.

➤ הגנה מפני נפילה – רתמת בטיחות.

➤ הגנה במקום מוקף – רתמת בטיחות, מנ"פ.

סיכונים בעבודות מחסן (רק לעובדי מחסן)

מספר סיכונים:

1. סיכוני תאונות.
2. סיכונים פיזיקליים.
3. סיכונים ארגונומיים.

נפילת ציוד

- ישנם גם סיכוני נפילות נוספים הקשורים לציוד בו אנו משתמשים:
- אחסון לגובה – ציוד המאוחסן בגובה רב יקשה עלינו להורידו והוא עלול ליפול בזמן ניסיון ההורדה.
- דגשים לאחסון – האחסון אינו בולט מהמדף, לא יגרום לקריסת הארון, המדפים והעמודים תקינים ויכולים לעמוד בעומס.

מצב חירום – הגדרה :

➤ מצב חירום הינו כל מקרה חריג שמתרחש בפתאומיות ובאופן בלתי צפוי ועלול להביא לפגיעה באדם או נזק לרכוש.

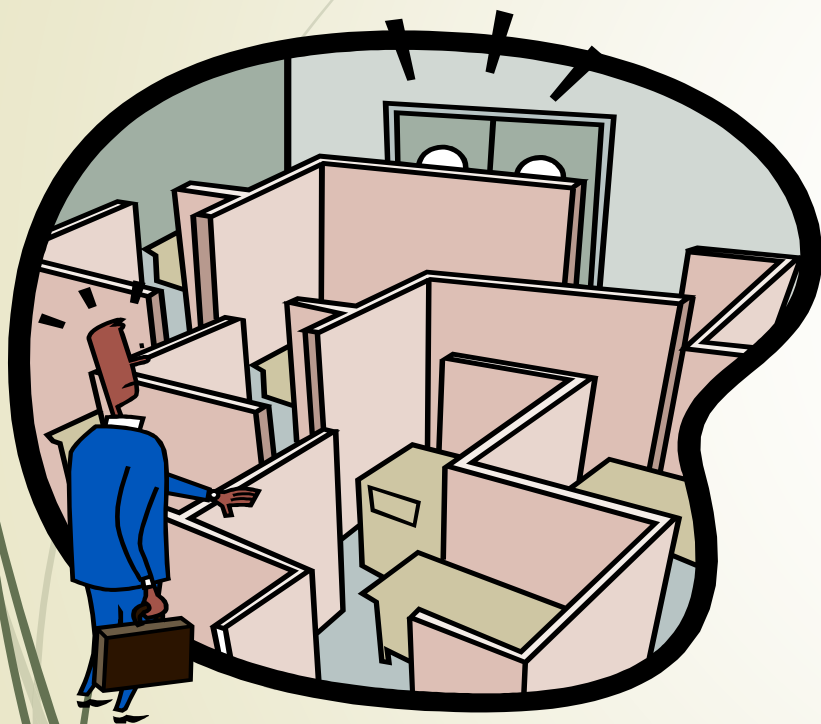
➤ במצב חירום, מפסיקים את העבודה ומטפלים או מתמודדים עם האירוע.

➤ מצבי חירום אפשריים : שריפה, פציעת עובד, התחשמלות, רעידת אדמה וכדומה.

מצב חירום – פינוי :

- העובדים יכירו את יציאות המילוט הראשיות והמשניות
- יציאות המילוט ונתיבי המילוט יסומנו ויושלטו
- יציאות המילוט ונתיבי המילוט לא יחסמו
- פינוי בשריפה רק דרך מדרגות חירום (אין להתפנות / לפנות דרך מעליות)

במקרה של פגיעת עובד :

➤ טיפול בפצוע – עזרה ראשונה , פינוי , אמבולנס.

➤ הודעה – ממונה , בטחון .

➤ עצירת עבודה והערכת מצב .

➤ תדריך בטיחות לעובדים .

